

Hà Nội, ngày 08 tháng 7 năm 2019

BÁO CÁO

Tình hình sắp xếp, cổ phần hóa, thoái vốn, cơ cấu lại doanh nghiệp nhà nước và phát triển doanh nghiệp 6 tháng đầu năm 2019; nhiệm vụ, giải pháp 6 tháng cuối năm 2019

Trên cơ sở báo cáo của các Bộ, ngành, địa phương, doanh nghiệp, Thường trực Ban Chỉ đạo Đổi mới và Phát triển doanh nghiệp (Ban Chỉ đạo) tổng hợp, báo cáo tình hình sắp xếp, cổ phần hóa, thoái vốn, cơ cấu lại doanh nghiệp nhà nước và phát triển doanh nghiệp 6 tháng đầu năm 2019, kiến nghị một số nhiệm vụ, giải pháp 6 tháng cuối năm 2019 như sau:

I. Hoạt động của Thường trực Ban Chỉ đạo

1. Tham mưu cho Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ ban hành nhiều văn bản chỉ đạo điều hành liên quan đến sắp xếp, cơ cấu lại doanh nghiệp nhà nước.

2. Làm việc với các Bộ, ngành, địa phương, tập đoàn kinh tế, tổng công ty nhà nước về sắp xếp, cơ cấu lại doanh nghiệp nhà nước và công ty nông, lâm nghiệp tại 01 Bộ (Công Thương), 6 tập đoàn, tổng công ty (Dầu khí, Lương thực miền Bắc, Lương thực miền Nam, Công nghiệp Cao su, Cà phê, Mobifone), Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, 9 địa phương (Hà Nội, Hải Phòng, Khánh Hòa, Bà Rịa - Vũng Tàu, Đồng Nai, Quảng Ninh, Đồng Tháp, Trà Vinh, Hậu Giang, Hòa Bình, Cao Bằng, Vĩnh Phúc) để đôn đốc triển khai các chỉ đạo của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, tháo gỡ khó khăn, xử lý vướng mắc trong quá trình thực hiện.

II. Về tình hình ban hành cơ chế, chính sách và các văn bản chỉ đạo, điều hành quan trọng

1. Theo kế hoạch, trong năm 2019, các Bộ phải trình Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ 11 đề án về cơ chế, chính sách trong lĩnh vực sắp xếp, đổi mới, tổ chức, quản lý DNNN, trong đó có 03 đề án phải trình trong 6 tháng đầu năm. Các Bộ đã trình 01 đề án; 02 đề án chưa trình¹ (*Chi tiết Phụ lục 1 kèm theo*).

2. Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành nhiều cơ chế, chính sách, văn bản chỉ đạo điều hành quan trọng nhằm hoàn thiện khung khổ pháp luật, tháo gỡ khó khăn vướng mắc để đẩy nhanh tiến độ cổ phần hóa, thoái vốn, cơ cấu lại doanh nghiệp nhà nước, nổi bật là:

- Nghị định 10/2019/NĐ-CP ngày 30/01/2019 của Chính phủ về việc thực hiện quyền, trách nhiệm của đại diện chủ sở hữu nhà nước.

¹ 01 đề án đã trình: Kế hoạch phát triển bền vững doanh nghiệp khu vực tư nhân;

02 đề án chưa trình: Nghị định của Chính phủ về chức năng, nhiệm vụ, cơ chế hoạt động của Công ty TNHH Mua bán nợ Việt Nam; Quyết định sửa đổi, bổ sung Quyết định số 58/2016/QĐ-TTg.

- Chỉ thị số 01/CT-TTg ngày 05/01/2019 của Thủ tướng Chính phủ về việc tăng cường công tác chỉ đạo, đẩy mạnh công tác cơ cấu lại, sắp xếp, đổi mới, cổ phần hóa và thoái vốn nhà nước tại doanh nghiệp nhà nước và doanh nghiệp có vốn nhà nước.

- Thông báo số 39/TB-VPCP ngày 15/01/2019 về kết luận của Phó Thủ tướng, Trưởng Ban Chỉ đạo tại cuộc họp giao ban Ban Chỉ đạo năm 2018; nhiệm vụ, giải pháp 2019; trong đó giao các Bộ, ngành nhiều nhiệm vụ quan trọng, đề nghị các Bộ, ngành báo cáo thêm với Phó Thủ tướng, Trưởng Ban Chỉ đạo về việc thực hiện các nhiệm vụ được giao.

- Thủ tướng, Phó Thủ tướng, Trưởng Ban Chỉ đạo đã chủ trì nhiều cuộc họp, trực tiếp làm việc với nhiều bộ, ngành, địa phương để tháo gỡ vướng mắc, khó khăn, đẩy nhanh tiến độ sắp xếp, cổ phần hóa, thoái vốn và phát triển doanh nghiệp, trong đó đã chỉ đạo, cho ý kiến về các giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động của Ủy ban Quản lý vốn Nhà nước tại doanh nghiệp; xử lý 12 dự án, doanh nghiệp chậm tiến độ, kém hiệu quả của ngành Công thương; Sách trắng doanh nghiệp Việt Nam năm 2019; dự thảo Nghị định về chuyển đơn vị sự nghiệp thành công ty cổ phần; điều chỉnh tiến độ cổ phần hóa tại văn bản số 991/TTg-ĐMDN; việc sắp xếp, cổ phần hóa, thoái vốn của Bộ Xây dựng, thành phố: Hà Nội, Cần Thơ, tỉnh Yên Bái, Tập đoàn Công nghiệp Cao su Việt Nam...; trực tiếp khảo sát, đi thực tế tại một số địa phương, đơn vị để chỉ đạo sơ kết Nghị quyết 30 của Bộ Chính trị về đổi mới công ty nông, lâm nghiệp...

3. Về phê duyệt các Đề án cơ cấu lại doanh nghiệp nhà nước

- Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt và chỉ đạo triển khai theo thẩm quyền Đề án cơ cấu lại 6/7 tập đoàn kinh tế, tổng công ty nhà nước². Ủy ban Quản lý vốn nhà nước tại doanh nghiệp đang chỉ đạo hoàn thiện Đề án cơ cấu lại toàn diện Tập đoàn Dầu khí Việt Nam, trình Thủ tướng Chính phủ.

- Tính từ khi ban hành Quyết định số 707/QĐ-TTg ngày 25/5/2017 đến nay, đã có 142 doanh nghiệp nhà nước được phê duyệt phương án cơ cấu lại (trong đó, 46 DNNN được phê duyệt phương án cơ cấu lại, 96 DN được phê duyệt phương án cổ phần hóa).

III. Kết quả sắp xếp, cổ phần hóa, thoái vốn, cơ cấu lại doanh nghiệp

1. Về việc sắp xếp, cổ phần hóa DNNN:

- 6 tháng đầu năm 2019, đã phê duyệt phương án cổ phần hóa 04 DNNN và 02 đơn vị sự nghiệp công lập³, có 02 doanh nghiệp thuộc danh sách cổ phần hóa theo công văn số 991/TTg-ĐMDN.

² Tập đoàn: Điện lực, Than - Khoáng sản, Bưu chính Viễn thông, Hóa chất, Viễn thông Quân đội, Đầu tư và Kinh doanh vốn nhà nước, Lương thực miền Bắc và Danh mục các doanh nghiệp thực hiện sắp xếp, cơ cấu lại giai đoạn 2017 - 2020 của Tập đoàn Dầu khí Việt Nam.

³ Các công ty: TNHH MTV In và Phát hành biểu mẫu thống kê, Cà phê Thăng Lợi, Môi trường đô thị Cà Mau, Môi trường và Công trình đô thị Hưng Yên; Trung tâm dạy nghề Giao thông vận tải Hải Dương., Ban quản lý và Điều hành bến xe bến tàu Hậu Giang.

Trong đó, tổng giá trị doanh nghiệp là **680,86** đồng, giá trị vốn nhà nước là **615,29** tỷ đồng (Chi tiết tại Phụ lục 2). Theo phương án được phê duyệt, vốn điều lệ của 06 đơn vị này là 334,66 tỷ đồng, trong đó bình quân: Nhà nước nắm giữ 41,77 % tổng vốn điều lệ, bán cho người lao động 8,47% tổng vốn điều lệ, bán cho các nhà đầu tư ngoài doanh nghiệp 49,75% tổng vốn điều lệ

- Đã IPO 05 doanh nghiệp, 1 đơn vị sự nghiệp thu về **562,707** tỷ đồng⁴.

Lũy kế từ 2016 đến nay, cả nước cổ phần hóa 162 doanh nghiệp (trong đó có 35 doanh nghiệp thuộc danh sách theo công văn số 991/TTg-ĐMDN, đạt 27,5% kế hoạch đề ra) với tổng quy mô vốn nhà nước được xác định lại đạt 205.433,20 tỷ đồng⁵, bằng 108 % tổng giá trị phần vốn nhà nước tại các doanh nghiệp cổ phần hóa cả giai đoạn 2011-2015 (189.509 tỷ đồng).

2. Về thoái vốn nhà nước tại doanh nghiệp:

- 6 tháng đầu năm 2019, đã thoái vốn nhà nước tại 30 doanh nghiệp với giá trị sổ sách là **2.769,711** tỷ đồng, thu về **4.938,984** tỷ đồng⁶ (gấp 1,78 lần giá trị sổ sách), trong đó: Số doanh nghiệp thoái vốn theo Quyết định số 1232/QĐ-TTg là 10 doanh nghiệp với giá trị sổ sách là **1.011,384** tỷ đồng, thu về **2.007,768** tỷ đồng.

- Lũy kế từ 2016 đến nay, đã thoái vốn nhà nước tại **88** đơn vị thuộc Quyết định số 1232/QĐ-TTg (đạt 21,8% kế hoạch đề ra) với giá trị sổ sách **4.801,432** tỷ đồng, thu về **9.115,042** tỷ đồng.

Như vậy, tổng số thu từ cổ phần hóa, thoái vốn 6 tháng đầu năm 2019 là 5.501,691 tỷ đồng Lũy kế từ năm 2016 đến nay, tổng số thu từ cổ phần hóa, thoái vốn đạt hơn 218.255,691 tỷ đồng⁷ (năm 2016 là 30 ngàn tỷ; năm 2017 là 140 ngàn tỷ; năm 2018 là 42,754 ngàn tỷ; 6 tháng đầu năm 2019 là 5.501,691 tỷ đồng), gấp 2,8 lần tổng thu từ cổ phần hóa, thoái vốn của cả giai đoạn 2011-2015 (khoảng 78.000 tỷ đồng).

- Tình hình thu từ cổ phần hóa, thoái vốn nộp về Quỹ Hỗ trợ sắp xếp và phát triển doanh nghiệp: Trong 6 tháng đầu năm 2019, số tiền thu được từ CPH, thoái vốn nộp về Quỹ là 3.866 tỷ đồng. Lũy kế từ 2016 đến nay, đã nộp về Quỹ 176.624 tỷ đồng.

- Về số thu từ cổ phần hóa, thoái vốn nộp ngân sách nhà nước phục vụ kế hoạch đầu tư công trung hạn theo Nghị quyết số 26/2016/QH14 của Quốc hội, trong 6 tháng đầu năm 2019, đã chuyển 30.000 từ Quỹ vào NSNN, số còn phải chuyển về NSNN trong năm 2019 là 20.000 tỷ đồng, năm 2020 là 45.000 tỷ đồng. Lũy kế từ năm 2016 đến nay, đã chuyển 185.000/250.000 tỷ đồng từ Quỹ Hỗ trợ sắp xếp và phát triển doanh nghiệp vào ngân sách nhà nước, đạt 74 % kế hoạch của cả giai đoạn 2016-2020.

⁴ Các công ty TNHH MTV: Đô thị và Môi trường Đắk Lắk, Cấp nước và Xây dựng Đắk Lắk, Cà phê Thăng Lợi, Môi trường và Công trình đô thị Hưng Yên, Cà phê Thuận An, Ban quản lý và Điều hành bến xe bến tàu Hậu Giang (theo báo cáo của Ủy ban Chứng khoán Nhà nước).

⁵ Quy mô vốn nhà nước xác định lại của năm 2016 là 27.328 nghìn tỷ; năm 2017 là 161.947 nghìn tỷ; năm 2018 là 15.543 nghìn tỷ.

⁶ Bao gồm số thoái vốn của Viettel tại Vinaconex năm 2018 nhưng năm 2019 mới báo cáo số liệu.

⁷ Bao gồm số bán đấu giá cổ phần lần đầu và thoái vốn qua hai sở giao dịch chứng khoán (170.000 tỷ đồng) và các giao dịch ngoài sàn, bán cho cổ đông chiến lược...

3. Về sắp xếp các công ty nông, lâm nghiệp

a) Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt 41/41 Phương án tổng thể sắp xếp, đổi mới công ty nông, lâm nghiệp của các Bộ, ngành, địa phương, Tập đoàn, Tổng công ty với 256 doanh nghiệp phải thực hiện sắp xếp.

Các Bộ, ngành, địa phương đang khẩn trương tích cực triển khai theo kế hoạch được phê duyệt. Lũy kế đến nay:

- Đối với công ty nông nghiệp: duy trì mô hình Công ty TNHH MTV 100% vốn nhà nước: 16/18 công ty (88,89%); Chuyển thành công ty cổ phần: 40/71 công ty (56,34%); Chuyển thành công ty TNHH hai thành viên trở lên: 9/19 công ty (47,37%); Thực hiện giải thể: 4/12 công ty (33,33%)

- Đối với công ty lâm nghiệp: duy trì mô hình Công ty TNHH MTV 100% vốn nhà nước thực hiện sản xuất, kinh doanh: 03/03 công ty (100%); Duy trì mô hình Công ty TNHH MTV 100% vốn nhà nước thực hiện sản xuất cung ứng sản phẩm dịch vụ công ích: 59/60 công ty (98,33%); Chuyển thành công ty cổ phần: 09/31 công ty (29,03%); Chuyển thành công ty TNHH hai thành viên trở lên: 8/20 công ty (40%); Thực hiện giải thể: 9/16 công ty (56,25%)

b) Tình hình triển khai kế hoạch sơ kết 5 năm thực hiện Nghị quyết 30-NQ/TW ngày 12/3/2014 của Bộ Chính trị về sắp xếp, đổi mới, phát triển và nâng cao hiệu quả hoạt động của công ty nông, lâm nghiệp: Ban Chỉ đạo sơ kết Nghị quyết đã tổ chức đoàn công tác kiểm tra, trực tiếp khảo sát tại các địa phương: Lào Cai, Hòa Bình, Quảng Ninh, Thanh Hóa, Nghệ An, Hà Tĩnh, Bình Thuận, Bà Rịa - Vũng Tàu, Tập đoàn Công nghiệp Cao su Việt Nam; đang chỉ đạo xây dựng báo cáo, tổ chức hội nghị sơ kết theo kế hoạch đã được phê duyệt.

Kết quả kiểm tra cho thấy, các địa phương đã cơ bản hoàn thành việc rà soát đất đai gắn với sắp xếp lại tổ chức, chuyển đổi công ty nông, lâm nghiệp và làm cơ sở để xử lý các tồn tại, hạn chế, vướng mắc, vi phạm pháp luật trong quản lý, sử dụng đất, tăng cường hiệu lực quản lý, hiệu quả sử dụng nguồn lực đất đai hiện do các công ty nông, lâm nghiệp quản lý và bàn giao về địa phương.

4. Về cổ phần hóa các đơn vị sự nghiệp công lập

- 6 tháng đầu năm 2019, Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt Danh mục ĐVSNCL chuyển thành công ty cổ phần của 18 Bộ, ngành, địa phương.

- Như vậy, tính từ trước đến nay, đã có 63 bộ, ngành địa phương (3 bộ, 60 địa phương) được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Danh mục đơn vị sự nghiệp công lập chuyển thành công ty cổ phần, theo đó có 220 đơn vị phải thực hiện cổ phần hóa. Trong số 220 đơn vị này, đã cổ phần hóa được 39 đơn vị (thuộc 3 Bộ, 1 Tập đoàn và 15 địa phương).

5. Việc bàn giao các doanh nghiệp có vốn nhà nước về SCIC: Theo Quyết định số 1232/QĐ-TTg, giai đoạn 2017-2020 các Bộ, ngành, địa phương phải chuyển giao về SCIC 62 doanh nghiệp (04 DN năm 2017, 55 DN năm 2018, 03 DN năm 2019). Tính đến hết tháng 6 năm 2019, các bộ, ngành, địa phương đã hoàn thành chuyển giao 32/62 doanh nghiệp với tổng vốn nhà

nước là 10.437,7 tỷ đồng, trong đó, năm 2017 đã chuyển giao 21 doanh nghiệp với số vốn nhà nước là 822 tỷ đồng, năm 2018 đã chuyển giao 09 doanh nghiệp với số vốn nhà nước là 3.248 tỷ đồng, 6 tháng đầu năm 2019 chuyển giao 02 doanh nghiệp.

Số doanh nghiệp chưa chuyển giao gồm 30 doanh nghiệp với tổng số vốn nhà nước là 630,2 tỷ đồng tại 03 Bộ và 08 địa phương, cụ thể là các Bộ: Công Thương, Giao thông vận tải, Văn hóa-Thể thao và Du lịch; Bà Rịa - Vũng Tàu, Cao Bằng, Đà Nẵng, Điện Biên, Hải Phòng, Phú Thọ, Quảng Ngãi, Quảng Ninh.

6. Tình hình đăng ký, giao dịch niêm yết trên thị trường chứng khoán: Ngày 15/8/2017, Bộ Tài chính đã công khai danh sách 747 doanh nghiệp cổ phần hóa chưa đăng ký giao dịch niêm yết trên thị trường chứng khoán.

Đến nay, vẫn còn 633/747 doanh nghiệp vẫn chưa thực hiện đăng ký giao dịch, niêm yết trên thị trường chứng khoán (114 doanh nghiệp loại khỏi danh sách bao gồm: 98 doanh nghiệp đã thực hiện đăng ký giao dịch/niêm yết, 15 CTCP không phải doanh nghiệp cổ phần hóa, 1 doanh nghiệp là loại hình công ty TNHH). Đồng thời, bổ sung 163 doanh nghiệp vào danh sách các doanh nghiệp cổ phần hóa phải thực hiện đăng ký giao dịch, niêm yết trên thị trường chứng khoán.

Đến tháng 6/2019, theo rà soát của Bộ Tài chính vẫn còn 796 doanh nghiệp vẫn chưa thực hiện đăng ký giao dịch, niêm yết trên thị trường chứng khoán.

7. Ngày 02-03/5/2019, Chính phủ và Ban Kinh tế Trung ương tổ chức thành công Hội nghị “*Phát triển kinh tế tư nhân Việt Nam trở thành một động lực quan trọng của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa theo Nghị quyết 10-NQ/TW của Hội nghị Trung ương 5 khóa XII và Nghị quyết 98/NQ-CP của Chính phủ*”. Qua đó, đã đánh giá những thành tựu, đóng góp, vị trí, vai trò của kinh tế tư nhân, kết quả sau 2 năm thực hiện Nghị quyết 10-NQ/TW của Đảng và Nghị quyết 98-NQ/CP của Chính phủ về phát triển kinh tế tư nhân; các cơ quan, tổ chức và doanh nghiệp tư nhân đã đề xuất nhiều kiến nghị với Đảng, Quốc hội, Chính phủ về hoàn thiện các cơ chế, chính sách để thúc đẩy phát triển kinh tế tư nhân, cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh, góp phần phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

8. Việc xử lý các tồn tại, yếu kém của 12 dự án, doanh nghiệp chậm tiến độ, kém hiệu quả thuộc ngành Công Thương

- Ban Chỉ đạo thường xuyên họp, cho ý kiến, chỉ đạo tháo gỡ vướng mắc, khó khăn, đẩy nhanh tiến độ xử lý đối với 12 doanh nghiệp, dự án; mặc dù còn nhiều khó khăn nhưng bước đầu đã đạt được một số kết quả tích cực.

- Trong số 06 dự án trước đây thua lỗ thì đến nay đã có 02 dự án bước đầu có lãi (Nhà máy sản xuất phân bón DAP số 1 - Hải Phòng, Nhà máy Thép Việt Trung), trong đó Dự án DAP số 1 - Hải Phòng đang làm thủ tục đưa ra khỏi Đề án; 04 dự án còn lại từng bước khắc phục khó khăn, giảm lỗ so với cùng kỳ (Nhà máy sản xuất phân bón DAP số 2 - Lào Cai, Nhà máy sản xuất đạm Ninh Bình, Dự án cải tạo mở rộng nhà máy sản xuất đạm

Hà Bắc, Công ty Công nghiệp tàu thủy Dung Quất). Đối với 03 dự án trước đây dừng sản xuất kinh doanh thì đến nay có 02 dự án vận hành trở lại (Nhà máy sản xuất nhiên liệu sinh học Quảng Ngãi, Nhà máy sản xuất nhiên liệu sinh học Phú Thọ), 01 dự án đã hoàn thành các công tác chuẩn bị để sẵn sàng khởi động lại khi điều kiện thị trường thuận lợi (Nhà máy sản xuất nhiên liệu sinh học Bình Phước).

IV. Tình hình phát triển doanh nghiệp 6 tháng đầu năm 2019

1. Tình hình chung

a) Số doanh nghiệp thành lập mới và vốn đăng ký

- Số doanh nghiệp thành lập mới 66.958 doanh nghiệp tăng 3,8%, với số vốn đăng ký thành lập mới là 860.195 tỷ đồng, tăng 32,5% số vốn đăng ký so với cùng kỳ năm 2018.

- Tỷ trọng vốn đăng ký bình quân trên một doanh nghiệp đạt 12,8 tỷ đồng, tăng 27,7% so với cùng kỳ năm 2018. Số doanh nghiệp thành lập mới và số vốn đăng ký trong 6 tháng đầu năm 2019 đạt mức cao nhất so với 6 tháng đầu năm cả giai đoạn 2015-2019.

- 6 tháng đầu năm 2019 có 19.677 doanh nghiệp đăng ký tăng thêm vốn với số vốn là 1.310.327 tỷ đồng, tăng 16,8% so với cùng kỳ năm 2018.

b) Số doanh nghiệp giải thể, ngừng hoạt động có đăng ký

- Tổng số doanh nghiệp giải thể trên phạm vi cả nước 6 tháng năm 2019 là 7.867 doanh nghiệp, tăng 18,1% so với cùng kỳ năm 2018.

- Tổng số doanh nghiệp tạm ngừng hoạt động chờ hoàn thành thủ tục giải thể là 21.849 doanh nghiệp, tăng 19,5% so với cùng kỳ năm 2018.

- Số doanh nghiệp bị thu hồi Giấy chứng nhận đăng ký doanh nghiệp theo chương trình chuẩn hóa dữ liệu triển khai từ năm 2018 là 10.992 doanh nghiệp.

- Số doanh nghiệp tạm ngừng kinh doanh có thời hạn là 21.105 tăng 17,4% so với 2018.

c) Số doanh nghiệp quay trở lại hoạt động: Số doanh nghiệp quay trở lại hoạt động là 21.617 doanh nghiệp, tăng 31,4% so với cùng kỳ năm 2018. Tình hình doanh nghiệp quay trở lại hoạt động có xu hướng tăng đều qua các năm từ năm 2014 đến năm 2019.

d) Số doanh nghiệp hiện có đến tháng 6/2019: Tổng số doanh nghiệp đang hoạt động trên phạm vi cả nước ước tính là 737.000 doanh nghiệp.

2. Với việc xây dựng và chuẩn bị công bố Sách trắng Doanh nghiệp Việt Nam năm 2019, lần đầu tiên bức tranh toàn cảnh về tình hình phát triển, “sức khỏe” của doanh nghiệp trên cả nước được tổng hợp, đánh giá cụ thể, thực chất, là cơ sở quan trọng để các Bộ, ngành, địa phương đề xuất hành động, hướng đi cụ thể nhằm cải thiện môi trường kinh doanh, hoàn thiện cơ chế, chính sách, thúc đẩy phát triển và nâng cao sức cạnh tranh của doanh nghiệp Việt Nam.

V. Đánh giá tình hình thực hiện

1. Về kết quả đạt được

Thủ tướng, Phó Thủ tướng - Trưởng ban đã chủ trì nhiều cuộc họp, trực tiếp làm việc với nhiều bộ, ngành, địa phương, doanh nghiệp, chỉ đạo, cho ý kiến về xây dựng cơ chế, chính sách, hoàn thiện pháp luật; nâng cao hiệu quả hoạt động của Ủy ban Quản lý vốn nhà nước tại doanh nghiệp; về công tác sắp xếp, cổ phần hóa, thoái vốn của một số cơ quan, đơn vị cụ thể... Qua đó, đã tháo gỡ khó khăn vướng mắc, thúc đẩy quá trình cổ phần hóa, thoái vốn; cải cách hành chính, cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh, triển khai có kết quả chủ trương của Đảng về phát triển kinh tế tư nhân.

Các cơ chế, chính sách và hệ thống pháp luật tiếp tục được sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện. Ban hành Chỉ thị 01/CT-TTg về tăng cường công tác chỉ đạo, đẩy mạnh công tác cơ cấu lại, sắp xếp, đổi mới, cổ phần hóa và thoái vốn nhà nước tại doanh nghiệp nhà nước và doanh nghiệp có vốn nhà nước; Nghị định 10/2019/NĐ-CP về thực hiện quyền, trách nhiệm của đại diện chủ sở hữu nhà nước...; đang chỉ đạo sơ kết 05 năm thực hiện Nghị quyết số 30-NQ/TW của Bộ Chính trị và Nghị định số 118/2014/NĐ-CP của Chính phủ về sắp xếp, đổi mới và phát triển, nâng cao hiệu quả hoạt động của công ty nông, lâm nghiệp; yêu cầu các bộ, ngành rà soát toàn bộ các văn bản pháp luật, trong đó có các Nghị định về cổ phần hóa, thoái vốn, sắp xếp đất đai như Nghị định 126/2017/NĐ-CP, Nghị định 167/2018/NĐ-CP, Nghị định 32/2018/NĐ-CP để tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc, đẩy nhanh tiến độ sắp xếp, cổ phần hóa, thoái vốn, bảo đảm chặt chẽ, công khai minh bạch, tối đa hóa lợi ích của Nhà nước hơn...

Lũy kế từ năm 2016 đến nay, cả nước đã cổ phần hóa 162 doanh nghiệp với tổng quy mô vốn nhà nước được xác định lại đạt 205.433,2 tỷ đồng⁸, bằng 108 % tổng giá trị phần vốn nhà nước tại các doanh nghiệp cổ phần hóa cả giai đoạn 2011-2015 (189.509 tỷ đồng); số tiền thu được từ IPO các doanh nghiệp nhà nước đạt 24.812,747 tỷ đồng; tổng số thu từ cổ phần hóa, thoái vốn đạt mức 218.255,691 tỷ đồng gấp 2,8 lần tổng thu từ cổ phần hóa, thoái vốn của cả giai đoạn 2011-2015 (khoảng 78.000 tỷ đồng); số tiền chuyển Ngân sách Nhà nước theo Nghị quyết của Quốc hội đạt 185.000/250.000 tỷ đồng, đạt 74% kế hoạch của cả giai đoạn 2016-2020.

Công tác cải cách hành chính, cắt giảm điều kiện kinh doanh không cần thiết, cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh, tạo điều kiện, thúc đẩy phát triển doanh nghiệp đạt được kết quả tích cực. Từ năm 2018 đến hết 6/2019, các Bộ, cơ quan đã trình ban hành và ban hành theo thẩm quyền 50 văn bản quy phạm pháp luật để cắt giảm 3.425/6.191 điều kiện kinh doanh (đạt 110,6%), 6.776/9.926 dòng hàng phải kiểm tra chuyên ngành (đạt 136,5%), giúp tiết kiệm gần 18 triệu ngày công/năm, tương đương gần 6.300 tỷ đồng/năm. Trong 05 năm qua, môi trường kinh doanh của Việt Nam tăng 25 bậc, xếp thứ 69/190 quốc gia; năng lực cạnh tranh toàn cầu xếp 77/140 nền kinh tế; chỉ số đổi mới sáng tạo tăng 26 bậc số với năm 2014, xếp thứ 45/126 quốc gia.

⁸ Quy mô vốn nhà nước xác định lại của năm 2016 là 27.328 nghìn tỷ; năm 2017 là 161.947 nghìn tỷ; năm 2018 là 15.543 nghìn tỷ.

2. Tồn tại, hạn chế

- Tiến độ cổ phần hóa chậm so với kế hoạch đề ra. Theo Danh mục đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại công văn số 991/TTg-ĐMDN, giai đoạn 2017-2020 phải hoàn thành cổ phần hóa 127 doanh nghiệp. Đến nay, đã cổ phần hóa 35 doanh nghiệp thuộc Danh mục nêu trên, đạt 27,5%.

- Tiến độ thoái vốn nhà nước tại doanh nghiệp chậm so với kế hoạch đề ra. Theo Danh mục đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 1232/QĐ-TTg, giai đoạn 2017-2020 phải hoàn thành thoái vốn 403 doanh nghiệp. Đến nay, đã thoái vốn nhà nước tại 88 doanh nghiệp thuộc Danh mục trên, đạt 21,8% kế hoạch đề ra.

- Một số Bộ, ngành, địa phương phản ánh còn gặp vướng mắc trong triển khai thực hiện một số nội dung về sắp xếp, phê duyệt phương án sử dụng đất, xác định giá trị doanh nghiệp, phần vốn để cổ phần hóa, thoái vốn quy định tại các Nghị định 126/2017/NĐ-CP, Nghị định 167/2017/NĐ-CP, Nghị định 32/2018/NĐ-CP⁹ và Quyết định 22/2015/QĐ-TTg về chuyển đơn vị sự nghiệp thành công ty cổ phần¹⁰.

Tại Thông báo số 39/TB-VPCP, Phó Thủ tướng đã giao Bộ Tài chính rà soát các Nghị định này để tháo gỡ, đề nghị Bộ Tài chính báo cáo thêm về triển khai nhiệm vụ này. Phó Thủ tướng cũng đã yêu cầu Bộ Tài nguyên và Môi trường ban hành Thông tư hướng dẫn Nghị định 126/2017/NĐ-CP theo quy định nhưng hiện Thông tư chưa được ban hành; đề nghị Bộ Tài nguyên và Môi trường báo cáo thêm về triển khai nhiệm vụ này¹¹.

- Việc chuyển giao quyền đại diện chủ sở hữu về SCIC; đăng ký giao dịch, niêm yết trên sàn chứng khoán; quyết toán bàn giao sang công ty cổ phần của các doanh nghiệp cổ phần hóa; chấp hành chế độ báo cáo chưa được thực hiện nghiêm túc, quyết liệt tại một số Bộ, ngành, địa phương, tập đoàn, tổng công ty nhà nước. Việc phê duyệt phương án cơ cấu lại doanh nghiệp nhà nước thuộc thẩm quyền của các Bộ, ngành, địa phương, triển khai Đề án cơ cấu lại các Tập đoàn, tổng công ty đã được Thủ tướng phê duyệt chậm, đặc biệt là nội dung thoái vốn, cổ phần hóa.

⁹ Cụ thể như: (1) Việc rà soát, phê duyệt phương án sử dụng đất của doanh nghiệp thực hiện cổ phần hóa gặp nhiều khó khăn, nhiều quy trình, thủ tục, mất nhiều thời gian do lịch sử, pháp lý đất đai phức tạp, địa phương phê duyệt rất chậm. Nghị định 167/2017/NĐ-CP đã có hướng dẫn nhưng còn có nội dung chưa cụ thể, cách hiểu còn khác nhau dẫn đến lúng túng, không thống nhất khi thực hiện; (2) Việc xác định lợi thế giá trị quyền sử dụng đất đối với đất thuê trả tiền hàng năm, định giá thương hiệu, quyền sở hữu trí tuệ, giá trị văn hóa, lịch sử... quy định tại Nghị định 32/2018/NĐ-CP để xác định giá khởi điểm khi thoái vốn. Nghị định này đã có hướng dẫn nhưng còn có nội dung chưa cụ thể, cách hiểu còn khác nhau dẫn đến lúng túng, không thống nhất khi thực hiện; (3) Thời điểm xác định giá trị doanh nghiệp có sự khác nhau giữa Nghị định 01/2017/NĐ-CP và Nghị định 126/2017/NĐ-CP; (4) Chưa có hướng dẫn cụ thể về việc khi doanh nghiệp CPH trình phương án sử dụng đất nhưng không phù hợp với quy hoạch của địa phương thì thực hiện thu hồi đất.

¹⁰ Bộ Tài chính đã có công văn số 91/TTr-BTC ngày 27/6/2019 trình Thủ tướng Chính phủ về việc ban hành Nghị định thay thế Quyết định số 22/2015/QĐ-TTg, hiện VPCP đang thẩm tra trình Thủ tướng Chính phủ xem xét, quyết định.

¹¹ Khoản 1, Điều 50, Nghị định 126/2017/NĐ-CP quy định “ Các Bộ: Tài chính, Lao động - Thương binh và Xã hội, Tài nguyên và Môi trường, Kế hoạch và Đầu tư; Ngân hàng Nhà nước Việt Nam; Bảo hiểm Xã hội Việt Nam; Kiểm toán nhà nước và cơ quan liên quan khác trong phạm vi chức năng, nhiệm vụ có trách nhiệm hướng dẫn thực hiện Nghị định này”; Phó Thủ tướng đã giao Bộ Tài nguyên và Môi trường tại Thông báo số 285/TB-VPCP ngày 09/8/2018.

- Đối với công tác phát triển doanh nghiệp: Số lượng doanh nghiệp thành lập mới lớn nhưng cũng còn nhiều doanh nghiệp gặp khó khăn, khả năng cạnh tranh yếu, hoạt động kém hiệu quả, phải giải thể, phá sản.

3. Nguyên nhân của những tồn tại, hạn chế

- Nhiều doanh nghiệp cổ phần hóa, thoái vốn trong giai đoạn này là doanh nghiệp có quy mô lớn, phức tạp về tài chính, đất đai nhiều, phạm vi hoạt động rộng nên việc xử lý tài chính, phê duyệt phương án sử dụng đất, xác định giá trị doanh nghiệp, bán cổ phần lần đầu gặp nhiều khó khăn, thời gian kéo dài.

- Nhiều quy định mới về cổ phần hóa, thoái vốn mới được ban hành theo hướng ngày càng chặt chẽ, công khai, minh bạch, bảo đảm tối đa lợi ích của Nhà nước, quy trình thực hiện dài hơn như các quy định tại Nghị định 01/2017/NĐ-CP, Nghị định 126/2017/NĐ-CP, Nghị định số 167/2017/NĐ-CP, Nghị định số 32/2018/NĐ-CP... nên thời gian thực hiện kéo dài hơn.

- Một số bộ, ngành, địa phương, tập đoàn kinh tế, tổng công ty nhà nước và DNNN chưa nghiêm túc, quyết liệt trong chỉ đạo và triển khai thực hiện; chưa chủ động theo thẩm quyền hoặc tham mưu, đề xuất với Thủ tướng Chính phủ để tháo gỡ các vướng mắc, bất cập trong cổ phần hóa, thoái vốn; còn hiện tượng không dám làm, không dám chịu trách nhiệm, viện dẫn vào các khó khăn vướng mắc để chậm hoặc không thực hiện

- Việc rà soát, phê duyệt phương án sử dụng đất mất nhiều thời gian, các doanh nghiệp thực hiện cổ phần hóa, bao gồm cả doanh nghiệp cấp 2 đều phải rà soát, xây dựng phương án sắp xếp lại, xử lý nhà đất; việc vấn xác lập hồ sơ pháp lý, cho ý kiến đối với phương án sử dụng đất do địa phương thực hiện chậm, kéo dài thời gian hơn so với quy định.

- Việc rà soát, tổng hợp trình phê duyệt điều chỉnh kế hoạch cổ phần hóa, thoái vốn tại các văn bản số 991/TTg-ĐMDN¹², văn bản số 1232/QĐ-TTg chậm¹³.

- Đối với việc phát triển doanh nghiệp¹⁴: môi trường kinh doanh còn rào cản đối với phát triển kinh tế tư nhân; pháp luật còn chông chéo, chưa thống nhất, việc triển khai chính sách còn chậm; khả năng tiếp cận các nguồn lực để phục vụ cho phát triển sản xuất kinh doanh khó khăn; chi phí chính thức và không chính thức còn cao.

VI. Các nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu 6 tháng cuối năm 2019

Để tiếp tục đẩy mạnh công tác sắp xếp, đổi mới, nâng cao hiệu quả hoạt động của DNNN, các Bộ, ngành, địa phương, tập đoàn, tổng công ty nhà nước tiếp tục khắc phục những tồn tại, hạn chế, nghiêm túc, khẩn trương, quyết liệt triển khai các Nghị quyết của Đảng, Quốc hội, Chính phủ và chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ, trong đó tập trung vào một số nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu sau:

¹² Bộ Kế hoạch và Đầu tư đã tổng hợp, trình Thủ tướng Chính phủ tại văn bản số 4347/TTr-BKHĐT ngày 25/6/2019; hiện đang chờ bố trí lịch họp để Thường trực Chính phủ cho ý kiến.

¹³ Bộ Kế hoạch và Đầu tư đã tổng hợp trình Thủ tướng Chính phủ tại văn bản số 4439/BKHĐT-PTDN ngày 28/6/2019 (VPCP nhận được ngày 03/7/2019); hiện VPCP đang xử lý theo quy định.

¹⁴ Nguồn: Báo cáo Diễn đàn Kinh tế tư nhân Việt Nam 2019 của Ban Kinh tế trung ương.

1. Các Bộ, cơ quan theo chức năng nhiệm vụ được giao:

a) Trình Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ để ban hành đầy đủ, đúng tiến độ các cơ chế, chính sách, văn bản quy phạm pháp luật 6 tháng cuối năm 2019.

b) Tiếp tục rà soát toàn diện các văn bản pháp luật liên quan để ban hành hướng dẫn, tháo gỡ vướng mắc khó khăn theo thẩm quyền, bảo đảm rõ ràng, minh bạch, khả thi trong triển khai thực hiện; trường hợp vượt thẩm quyền, báo cáo Thủ tướng Chính phủ.

2. Bộ Kế hoạch và Đầu tư chủ trì, phối hợp với các Bộ, ngành liên quan tổ chức tốt Hội nghị “Vai trò dẫn dắt của doanh nghiệp, tập đoàn lớn trong liên kết và đổi mới sáng tạo” do Thủ tướng Chính phủ chủ trì.

3. Bộ Tài chính khẩn trương thực hiện các nhiệm vụ được giao tại Thông báo số 39/TB-VPCP ngày 25/01/2019, cụ thể:

a) Tiếp tục rà soát các văn bản pháp luật liên quan, đặc biệt là Nghị định số 126/2017/NĐ-CP, Nghị định số 167/2017/NĐ-CP, Nghị định số 32/2018/NĐ-CP và các Thông tư hướng dẫn, báo cáo Thủ tướng Chính phủ kết quả thực hiện trong tháng 7/2019.

b) Tiếp tục rà soát, đánh giá 2 năm thực hiện Quyết định số 707/QĐ-TTg, đề xuất các giải pháp để đẩy nhanh tiến độ, hiệu quả thực hiện Quyết định này, báo cáo Thủ tướng Chính phủ trong tháng 7/2019.

c) Phối hợp chặt chẽ với VPCP trong thẩm tra để Chính phủ sớm ban hành Nghị định thay thế Quyết định 22/2015/QĐ-TTg về chuyển đơn vị sự nghiệp thành công ty cổ phần.

4. Bộ Tài nguyên và Môi trường khẩn trương rà soát các quy định liên quan đến việc phê duyệt phương án sử dụng đất của các doanh nghiệp cổ phần hóa để chủ động tháo gỡ các vướng mắc theo thẩm quyền; ban hành Thông tư hướng dẫn Nghị định 126/2017/NĐ-CP theo đúng quy định.

5. Ủy ban Quản lý vốn nhà nước tại doanh nghiệp tiếp tục:

a) Hoàn thiện tổ chức bộ máy, tổ chức để thực hiện tốt các chức năng nhiệm vụ được giao; chủ động phối hợp với các bộ, ngành, doanh nghiệp tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc trong quá trình hoạt động; báo cáo Thủ tướng Chính phủ những vấn đề vượt thẩm quyền.

b) Chỉ đạo, đẩy nhanh tiến độ cổ phần hóa các doanh nghiệp quy mô lớn trực thuộc theo quy định; tiến độ triển khai Đề án cơ cấu lại các tập đoàn kinh tế, tổng công ty trực thuộc đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt; khẩn trương trình Thủ tướng Chính phủ Đề án cơ cấu lại toàn diện Tập đoàn Dầu khí Việt Nam.

6. Bộ Xây dựng tiếp tục chỉ đạo, hoàn thành cổ phần hóa Tổng công ty Công nghiệp Xi măng Việt Nam, xử lý vướng mắc, đẩy nhanh tiến độ cổ phần hóa Tổng công ty Phát triển nhà và Đô thị; rà soát, chuyển giao về SCIC các doanh nghiệp chưa hoàn thành thoái vốn theo Chỉ thị số 01/CT-TTg.

7. Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn chủ trì phối hợp với các cơ quan liên quan khẩn trương triển khai theo đúng tiến độ đề ra tại Kế hoạch số 59/KH-BĐMDN ngày 28/3/2019 về sơ kết 5 năm thực hiện Nghị quyết 30-NQ/TW của Bộ Chính trị về sắp xếp, đổi mới, phát triển và nâng cao hiệu quả hoạt động của công ty nông, lâm nghiệp.

8. UBND các thành phố: Hà Nội, Hồ Chí Minh đẩy nhanh tiến độ việc cho ý kiến, phê duyệt phương án sử dụng đất của các doanh nghiệp cổ phần hóa trực thuộc, doanh nghiệp thực hiện cổ phần hóa có đất đai nằm trên địa bàn. UBND thành phố Hồ Chí Minh khẩn trương thực hiện ý kiến chỉ đạo của Phó Thủ tướng, Trưởng Ban chỉ đạo tại văn bản số 1211/VPCP-ĐMDN ngày 13/5/2019 về một số kiến nghị khi sắp xếp doanh nghiệp nhà nước.

9. Thường trực Ban Chỉ đạo chủ trì, phối hợp với các cơ quan liên quan, tiếp tục tổ chức đôn đốc, kiểm tra, đánh giá tình hình thực hiện tại một số cơ quan, đơn vị trọng điểm, tổng hợp, báo cáo Trưởng Ban Chỉ đạo; phối hợp với Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn triển khai theo đúng tiến độ việc sơ kết 5 năm thực hiện Nghị quyết 30-NQ/TW của Bộ Chính trị về sắp xếp, đổi mới, phát triển và nâng cao hiệu quả hoạt động của công ty nông, lâm nghiệp.

10. Các Bộ, ngành, địa phương, tập đoàn, tổng công ty nhà nước theo chức năng, nhiệm vụ được giao:

a) Tiếp tục quán triệt sâu sắc Nghị quyết số 12-NQ/TW ngày 03/6/2017 của Hội nghị TW 5, khóa XII, Nghị quyết số 60/NQ-QH14 của Quốc hội, tạo sự nhất trí cao, nâng cao hơn nữa nhận thức để có hành động quyết liệt, cụ thể trong thực hiện.

b) Tiếp tục triển khai có kết quả Nghị quyết TW5, khóa XII về phát triển kinh tế tư nhân; các Nghị quyết của Chính phủ liên quan để đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính, cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh; tạo điều kiện thuận lợi cho việc chuyển hộ kinh doanh thành doanh nghiệp, tiếp cận các nguồn lực; hướng tới mục tiêu nước ta có 1.000.000 doanh nghiệp hoạt động vào năm 2020.

c) Nghiêm túc thực hiện Chỉ thị số 01/CT-TTg, Thông báo số 39/TB-VPCP ngày 25/01/2019 và các Nghị quyết, chỉ đạo của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ có liên quan; chế độ báo cáo theo quy định và yêu cầu của cơ quan quản lý nhà nước.

d) Khẩn trương xây dựng, ban hành hoặc trình cấp có thẩm quyền phê duyệt phương án cơ cấu lại các doanh nghiệp nhà nước trực thuộc theo đúng quy định tại Quyết định số 707/QĐ-TTg; kiểm điểm, xử lý nghiêm trách nhiệm của các cá nhân, tổ chức liên quan về việc chậm phê duyệt phương án theo quy định.

e) Các địa phương nghiêm túc, khẩn trương rà soát, cho ý kiến, phê duyệt kịp thời Phương án sử dụng đất theo quy định đối với các doanh nghiệp nhà nước trực thuộc, các doanh nghiệp cổ phần hóa có đất đai trên địa bàn; chủ động tháo gỡ, khó khăn, đẩy nhanh tiến độ thực hiện kế hoạch cổ phần hóa, thoái vốn.

f) Tiếp tục rà soát, trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Phương án tổng thể cổ phần hóa đơn vị sự nghiệp công lập trực thuộc; triển khai có kết quả các Phương án tổng thể đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt, bảo đảm chặt chẽ, đúng quy định của pháp luật, trong đó có việc rà soát, phê duyệt phương án sử dụng đất, xác định giá trị để cổ phần hóa.

g) Cơ quan đại diện chủ sở hữu chỉ đạo người đại diện phần vốn nhà nước đôn đốc các doanh nghiệp đã cổ phần hóa:

- Thực hiện nghiêm việc đăng ký giao dịch, niêm yết trên thị trường chứng khoán; bàn giao các doanh nghiệp thuộc diện phải bàn giao về SCIC theo quy định của pháp luật.

- Hoàn thành quyết toán công tác cổ phần hóa; xác định số phải nộp/tạm nộp và thực hiện nộp về Quỹ theo quy định, trường hợp không đảm bảo thời gian thì phải báo cáo Thủ tướng Chính phủ giải trình rõ nguyên nhân và chịu trách nhiệm về sự chậm trễ này.

Thường trực Ban Chỉ đạo kính báo cáo./.

**THƯỜNG TRỰC BAN CHỈ ĐẠO
ĐỔI MỚI VÀ PHÁT TRIỂN DOANH NGHIỆP**
